

[Margrete Auken]

Flere steder fremhæves den danske indsats i de internationale miljøkonventioner. Hvad er det rent faktisk, man har nået, som er så flot? Der er gode ting i Nordsøkonferencens planer, men de er jo ikke bindende. Den nordiske handlingsplan for havmiljøet trækkes frem som et godt eksempel, men den er et godt eksempel på, at der ikke kommer noget ud af det. Der er nemlig ikke noget i den plan, som ikke var vedtaget i forvejen, hvilket miljøministeren vist vedstod på Nordisk Råds ekstra session i Helsingør i november 1988.

Heller ikke regeringens modsigelsesfyldte udmeldinger om det nordiske forslag om at bistå de østeuropæiske lande gennem favorable miljølån er betryggende. Jeg vælger dog her at tro, at det er finansministerens og miljøministerens opbakning til disse låneordninger, der gælder, og at vor nordiske minister, som jo også er ny på feltet, havde glemt at gøre sit hjemmearbejde eller overhovedet spørge, da han bombastisk tog afstand fra ideen.

Der er altså for meget, der demotiverer regeringens internationale engagement. Indsatsen for NO_x-reduktionen blev da ikke bedre af, at Danmark kom med; tværtimod. Og helt gripende er det, at Antarktis nævnes som prioriteret område, da sandheden er, at området er nedprioriteret, hvilket jeg har udenrigsministerens – ikke kloge, men meget klare ord for.

Herhjemme igen. Heller ikke de mange ord om forbedringer på industri og landbrug er rigtig overbevisende. Har ministeren nogen eksempler på, at hendes fremgangsmåde virker? Så længe regeringen vægrer sig ved at lave klare bestemmelser med faste tidsterminer, kontrol- og sanktionsplaner, går den ikke. SF har tidligere påvist, at regeringen faktisk er uden reelle virkemidler til at få omstillet landbruget til en bæredygtig produktion. De planer, vi hidtil har set, virker jo ikke. Regeringen siger selv, at hverken vandmiljøplanen eller planen for begrænsningen af bekæmpelsesmidler duer.

Hvad industrien angår, er vi glade for den forstærkede indsats for renere teknologi, men virker den? Er det ikke på tide, at vi nu faktisk får en handlingsplan for en omstilling til denne renere teknologi? Er vi ikke ved at være derhenne, hvor hele tankegangen skal drejes, så bevisbyrden lægges på industrien og det er den, der skal bevise, at dens produktion og produkter ikke skader miljøet, før man får tilladelser?

Det er jo det, der er selve pointen i Brundtlandkommissionens tankegang, og det ville være dejligt, om vi allerede nu så initiativer fra regeringens side, der pegede i den retning.

Der nævnes mange ting om udredninger, der skal laves, og det er godt med udredninger, men indimellem kan man frygte, at vi bliver kvalt i udredninger i samme takt, som vi kvæles i skidt og møg. I mange tilfælde ved vi jo tilstrækkeligt til at gå i gang; men regeringen tøver med reelle krav.

I øvrigt tror jeg, vi gør industri og landbrug en bjørnetjeneste ved den blødsødne behandling, for inden de når at bekvemme sig til at udvikle dansk teknologi, er de andre lande på banen og har snuppet markedet.

Vil ministeren ikke komme op og sige, om hun selv er tilfreds med de resultater, vi opnår, eller om hun kan skimte nogle af dem med den foreslåede strategi? Vi er meget interesserede i det, og det er altså også ment som indbydelse til samtale.

Hele energifafsnittet, som jo er et af de vigtige afsnit i regeringens redegørelse, vil jeg her lade ligge, da hr. Riishøj senere vil tage det op i et særskilt indlæg som privatist.

Til sidst noget af mere overordnet art – og også en overordnet bekymring. Miljøministeren siger flere steder, at vi virkelig må til at overveje vore vaner og vor adfærd. Hun er tydeligvis klar over, at der skal ske ændringer, der af mange vil blive oplevet som forringelser af deres levestandard. Det står i selve handlingsplanen, men hun har også sagt det her i dag lige før.

Den vækst, som Brundtlandkommissionen taler om, er jo af en særlig slags, for den er med et voldsomt reduceret energiforbrug og uden øget brug af materielle ressourcer, og så er det spørgsmålet, om selve ordet »vækst« i virkeligheden er fair i den offentlige debat. Det kan meget let komme til at vildlede folk.

Hvis man lytter til, hvordan udenrigsministeren har hørt ordet, så ved miljøministeren ikke, at hun skal gå op og sige det her, for hun ved jo godt, at hun taler om det, som om ingenting skal ske. De fleste mennesker hører jo ved ordet vækst, at de skal have mere, at de skal bruge mere, at de skal køre mere i bil, og at det, der hedder de store, faste udgifter, bliver større, mens sagen jo er, at den styrede vækst, der er tale om i Brundtlandrapporten, vil betyde nedgang for mange af os – ministeren sagde det også.